

## **Kúria végzése**

**Az ügy száma:** Bfv.II.589/2023/9.  
**A határozat szintje:** felülvizsgálat  
**A tanács tagjai:** Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke  
Dr. Boros Tibor, előadó bíró  
Dr. Somogyi Gábor, bíró  
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró  
Dr. Metzing Márton, bíró  
**Az eljárás helye:** Budapest  
**Az eljárás formája:** tanácsülés  
**Az ülés napja:** 2024. február 22.  
**Az ügy tárgya:** csalás büntette és más bűncselekmények  
**Terhelt:** X. rendű  
**Első fok:** Körmendi Járásbíróság, 6.B.7/2015/381., ítélet, tárgyalás, 2016. május 2.  
**Másodfok:** Szombathelyi Törvényszék, 8.Bf.17/2022/136., ítélet, tárgyalás, 2022. november 11.  
**Az indítvány előterjesztője:** a X. rendű terhelt védője  
**Az indítvány iránya:** a X. rendű terhelt javára

### **Rendelkező rész**

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a X. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Körmendi Járásbíróság 6.B.7/2015/381. számú, illetve a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Bf.17/2022/136. számú ítéletét a X. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### **Indokolás**

[1] **I. 1.** A Körmendi Járásbíróság a 2016. május 2-án meghozott 6.B.7/2015/381. számú ítéletével a X. rendű terheltet bűnsegédként elkövetett orgazdaság büntette [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (5) bekezdés a) pont] miatt 4 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyben elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.VI-VII.26790/2010. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap börtönbüntetés, a Kecskeméti Városi Bíróság 13.B.1438/2010/29. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés, és a Gyulai Járásbíróság 4.B.162/2012/51. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés végrehajtását. Az elsőfokú bíróság a X. rendű terhelttel szemben 1.304.059 forint vagyoneklkobzást rendelt el.

[2] **2.** A védelmi fellebbezések alapján eljáró Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. november 11-én kihirdetett 8.Bf.17/2022/136. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a X. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre enyhítette, a vagyoneklkobzás összegét 750.598 forintra leszállította, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.VI-VII.26.790/2010. számú ítéletével kiszabott 1 év 6 hónap börtönbüntetés, és a Kecskeméti Városi Bíróság 13.B.1438/2010/29. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés utólagos végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket mellőzte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a X. rendű terhelte vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II. 1.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a terhelte védője 2023. április 11-én kelt és a Kúriára 2023. május 22-én érkezett felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a terhelte javára a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból.

[4] Indokai szerint a bíróság által megállapított tényállás és az abból fakadó minősítések lényege szerint a terheltek több csoportra voltak oszthatóak. A jelen ügy alapbűncselekményét, azaz a csalási cselekményt az I-VIII. rendű terheltek valósították meg. Ők voltak azok, akik a tényállásban rögzített csalás megvalósításával megszerezték és így hatalmuk, rendelkezésük alatt tartották azon kamiont, melynek raktere tele volt az eladásra szánt cipőkkel. A csalásban részt vett terheltek azon cselekménye, miszerint a csalásból származó terméket megpróbálták eladni további bűncselekményt nem valósított meg, azaz ezen cselekményük orgazdaság nem lehetett, hiszen az alapbűncselekményt megvalósító elkövetők nem lehetnek egyben orgazdák is. Az eladási szándékú cselekményük büntetlen utócselekménynek minősült.

[5] Kifejtette, hogy a X. rendű terhelte az eljárás során tulajdonképpen egy beismerő vallomást tett, mert a körülményekből felismerte, hogy „itt valami nem kerek”, hogy itt valamilyen jogellenes cselekmény áll fenn, azonban a vallomásaiban is előadta, hogy konkrétan nem tudta, de a körülményekből gyanította, hogy a cipők egy jogellenes alapcselekményből származnak vagy származhatnak.

[6] Ezzel kapcsolatosan az ügyben eljáró bíróságok szerint a IX. rendű terhelte megvalósította az orgazdaság büntetettét, azaz a csalásból származó dolog elidegenítésében közreműködött és a X. rendű terhelte ezen magatartáshoz nyújtott bűnsegédletet, ezért a X. rendű terhelte cselekménye bűnsegédként elidegenítésben közreműködéssel elkövetett orgazdaság büntette.

[7] A védő álláspontja szerint a X. rendű terhelte cselekményének ezen minősítése téves. Ugyanis megvizsgálva a tényállást az állapítható meg, hogy a X. rendű terhelte által kifejtett magatartás nem a IX. rendű terhelte által kifejtett orgazda magatartáshoz kapcsolódott, nem a IX. rendű terhelte magatartásához nyújtott bűnsegédletet, hanem az alapbűncselekmény elkövetői által kifejtett magatartáshoz, értékesítéshez, értékesítési kísérlethez és azok egyes mozzanataihoz.

[8] Rámutatott, hogy az ügyben eljáró bíróságoknak azt kellett volna a tényállás alapján részletesen vizsgálni, hogy a X. rendű terhelt által kifejtett magatartás kinek vagy kiknek az érdekében történik. Az alapvető cél az alaphűncselekményből származó áru értékesítése volt. Ezt az értékesítést az alaphűncselekmény elkövetői kívánták megvalósítani, lebonyolítani. Az alaphűncselekmény elkövetői tartották a hatalmukban az árut, a terméket és ténylegesen ők voltak, akik az áruval, annak értékesítésével kapcsolatosan utasításokat adtak, és mindvégig ők voltak, akik az árut felügyelték, azaz a hatalmuk alatt tartották.

[9] Jelezte, hogy a X. rendű terhelt az alaphűncselekmény elkövetői által kifejtett értékesítési tevékenységhez nyújtott segítséget. Így az alapűgyben eljáró bíróságok a tényállás alapján azt a helytelen következtetést vonták le, hogy a X. rendű terhelt a IX. rendű terhelt orgazda magatartásához nyújtott segítséget. Ezzel szemben a tényállásból az látszik, hogy a X. rendű terhelt az alaphűncselekményt elkövető terheltek magatartásához nyújtott szándékosan segítséget, így az ő bűnsegédi, szándékos segítségnyújtó magatartása azon terheltek magatartásához kapcsolódik, akik az alaphűncselekményt elkövették, hiszen ők kívánták a cipőket település 1-i helyszínen értékesíteni, ott, ahová a X. rendű terhelt a cipőket szállította.

[10] Szerinte az alaphűncselekményt elkövető személyek által megszerzett áru értékesítése nem minősülhet orgazdaságnak, hiszen az nem lehet orgazda aki, az alaphűncselekményt megvalósította, hiszen ez a cselekmény büntetlen utócselekménynek minősül.

[11] Úgy látja, hogy ha az elkövető az alapcselekmény elkövetőjének az érdekében cselekszik, akkor bűnpártolást követ el. A tárgyi bűnpártolás vagyis az alapcselekményből származó előny biztosításában való közreműködés feltétele, hogy az alapdeliktum tettese vagy részese már megszerezze a kérdéses előnyt és a bűnpártoló tevékenysége arra irányul, hogy ez a helyzet fenn is maradjon. A X. rendű terhelt az alapcselekmény elkövetőivel az alapcselekmény kifejtésekor semmilyen kapcsolatban nem állt, így az alapcselekmény elkövetői a X. rendű terhelttel történt kapcsoltba lépést megelőzően már megszerezték a cipőket, mely cipőkkel az volt az alapvető szándékuk, hogy azokat értékesítsék. Így a X. rendű terhelt által kifejtett fuvarosi magatartás kifejtése az alapcselekmény elkövetői számára nyújtott egy olyan kedvezőbb helyzetet, hogy a csalásból származó árut tovább tudják értékesíteni. A X. rendű terhelt pedig ennek, a korábbinál előnyösebb helyzetnek kedvezőbbé tételében működött közre, kizárólag az alapcselekmény elkövetőinek az érdekében.

[12] Ebből következik szerinte, hogy a X. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmény nem a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont és (5) bekezdés a) pont szerint minősülő bűnsegédként elkövetett orgazdaság büntette, hanem a Btk. 282. § (1) bekezdés c) pontja szerinti tárgyi bűnpártolás vétsége, vagy esetlegesen a Btk. 282. § (2) bekezdésében foglalt bűnpártolás büntette, hiszen a X. rendű terhelt alapvetően a bűnpártolást azért követte el, hogy azért, illetve a fuvarozásért 60.000 forint díjat kapjon.

[13] Mindezek alapján a védő azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet a minősítés tekintetében változtassa meg, és a helyes minősítést alkalmazva X. rendű terheltet a Btk. 282. (2) bekezdése szerint minősülő és büntetendő bűnpártolás büntetében mondja ki bűnösnek és mindezek alapján a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság által 8.Bf.17/2022/136. számon meghozott jogerős ítéletben kiszabott büntetést jelentősen enyhítse és a jelentős enyhítés folytán mellőzze a Gyulai Járásbíróság 4.B.162/2012/51. számú ítéletében kiszabott 2 év szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelését.

[14] 2. A Legfőbb Űgyésztség a BF.711/2023/2. számú átiratában a felűlvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[15] Indokai szerint az irányadó tényállásnak a csalás bűncselekményt megvalósító szakaszában IX. rendű és X. rendű terhelt nem működött közre, ezért X. rendű terhelt

cselekménye a csalás bűncselekmény megvalósulását nem segítette, annak nem lehet a bűnsegédje. A tényállásban írtak alapján tehát a csalás bűncselekmény befejezését követően, a bűncselekményből megszerzett árunak egy lehetséges vevő részére történő értékesítése, majd annak meghíúsulása után azok elrejtése, raktározása során kapcsolódott IX. rendű és X. rendű terhelt az eseményekbe. Az áru elrejtése, raktározása döntően IX. rendű terheltnek volt köszönhető, mivel ő volt az, aki az általa használt település 2-i és település 3-i raktárakat az áru elrejtése végett biztosította.

[16] Erre figyelemmel szerinte helyes volt az eljáró bíróság azon megállapítása, hogy IX. rendű terhelt cselekményét az gazdaság bűncselekmény keretei között értékelte, és helytálló X. rendű terhelt cselekményének minősítése, valamint törvényes a kiszabott büntetés is.

[17] Erre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[18] A X. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványát fenntartotta, érveit megismételve indítványozta a X. rendű terhelt bűnösségének bűnpártolás büntetében való megállapítását.

[19] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[21] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ennek megfelelően a Be. 659. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.

[22] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. A felülvizsgálat során tehát a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el.

[23] Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[24] 2. Az irányadó tényállás lényege a következő:

– II. rendű terhelt jogtalan haszonszerzés végett kifejtett megtévesztő magatartása következtében tévedésbe ejtett cég 1 speditőre, tanú 1 a szükséges ellenőrzések elvégzését követően 2013. augusztus 8. napján fuvarmegbízást adott a cég 2 külföldi cégnek a fuvar forgalmi rendszám 1 és forgalmi rendszám 2 gépjárművekből álló járműszerelvénnel történő teljesítésére azzal, hogy az áru – 6.488 pár cipő – felrakódásának tervezett időpontja 2013. augusztus 9. napja, helyszíne a cég 3 település 3-on lévő raktára, míg az áru lerakódásának időpontja 2013. augusztus 12. napja, helyszíne külföldi város, mely megbízást a II. rendű terhelt a fenti e-mail címről még aznap visszaigazolta.

– Tanú 1 ezzel egyidejűleg megküldte a cég 3 raktárának a megbízás alapján a fuvart teljesítő nyergesvontató, és nyerges pótkocsi rendszámait, és a fuvar időpontját.

- A fuvarmegbízás megszerzéséről történt tudomásszerzést követően az I. rendű terhelt által történt értesítése után III. rendű terhelt 2013. augusztus 8. napján felhívta IV. rendű terheltet, hogy másnap település 4-en kell felrakodni a szállítmányt, ezért IV. rendű terhelt felkereste VIII. rendű terheltet és megbeszélték, hogy a tehergépkocsijával éjszaka indulnia kell, mert reggelre település 4-re kell érnie, biztosította VIII. rendű terheltet arról, hogy az útvonalon a kamiont kísélni fogja, és átadta részére a három darab hamis rendszámablát, a hamis forgalmi engedélyeket, valamint a VII. rendű terhelt fényképét tartalmazó személy 1 nevére kiállított külföldi személyi igazolványt, és egyeztettek azt is, hogy az éjszakai órákban még település 1 környékén találkozhatnak abból a célból, hogy a fuvarozáshoz szükséges iratokat IV. rendű terhelt átadja terhelt-társainak.
- VIII. rendű terhelt, miután felvette VII. rendű terheltet, 2013. augusztus 9. napján az éjszakai órákban indult el tehergépkocsijával külföldről település 1-re, a határt 02:30 óra körüli időben lépték át, mellyel egy időben IV. rendű terhelt személygépkocsival szintén település 1-re indult, ahol 2:50 óra körüli időben találkozott III. rendű terhelttel, melynek során III. rendű terhelt átadta részére az elkészített hamis cég 2 cégbélyegzőt, valamint a szállítmány felrakodásához szükséges iratokat, amit II. rendű terhelt továbbított társainak. Ezt követően ezen iratokat és bélyegzőt IV. rendű terhelt a megbeszéltek szerint az autópálya település 1-i szakaszán lévő egyik parkolóban átadta VII. rendű és VIII. rendű terhelt-társainak, ahol megbeszélték azt is, hogy település 4 környékén VII. rendű és VIII. rendű terheltek felszerelik a hamis rendszámokat a vontatóra és a pótkocsira, majd település 1-település 5 útvonalon valamennyien település 4-re indultak.
- VII. rendű és VIII. rendű terheltek a megbeszéltek szerint település 4 környékén, egy félreeső helyen a tehergépkocsira és a pótkocsira felhelyezték a hamis forgalmi rendszám 1-et és a forgalmi rendszám 2-t, majd 06:40 óra körüli időben megérkeztek IV. rendű terhelttel együtt település 4-re.
- VIII. rendű terhelt az által vezetett, hamis rendszámablákkal felszerelt járműszerelvénnyel 10:15 órakor megjelent VII. rendű terhelt a cég 3 telephelyén lévő raktáránál, ahol a fuvarmegbízáson szereplő forgalmi rendszámú járműszerelvényre megkezdődött a mindösszesen 6.488 pár túlnyomó részt 1. szezonú és néhány pár 0., 7., 8. és 9. szezonú Legero és Superfit márkanevű cipő felrakása, eközben VII. rendű terhelt a fuvarozási jogosultságuk ellenőrzése során magát személy 1 névre kiállított hamis személyazonosító igazolvánnyal igazolta és átvette a fuvarokmányokat, majd a terheltek a rakománnyal 12:10 órakor távoztak a telephelyről, mely időtartam alatt IV. rendű terhelt mindvégig település 4-en és környékén várakozott.
- VII. rendű és VIII. rendű terheltek a jogtalan haszonszerzés céljából tévedésbe ejtés útján megszerzett cipőket a fuvarfeladat teljesítésének megkezdésekor a terhelt-társi megegyezés értelmében nem szándékozták a külföldi rendeltetési helyére szállítani, hanem azzal az előre megbeszéltek szerint IV. rendű terhelt kíséretében a főúton település 1 irányában indultak, ennek során azonban először település 4 után kb. 10 km-rel, egy félreeső helyen leparkoltak és visszacserélték a járműszerelvényre az eredeti rendszámokat. Az út során IV. rendű terhelt III. rendű terhelttel és külföldi terhelt-társaival telefonon tartotta a kapcsolatot.
- Ez idő alatt I. rendű, II. rendű, III. rendű, V. rendű és VI. rendű terheltek egymással folyamatos telefonos kapcsolatot tartva, illetve I. rendű, II. rendű és V. rendű terheltek település 1-en a benzinkúton találkozáva várakoztak a szállítmányra, melyet település 6-on kívántak értékesíteni ismeretlen személynek, az adás-vétel azonban megghiúsult.
- Mivel a bűncselekmény elkövetéséből származó áru elrejtéséről gondoskodni kellett, I. rendű terhelt felhívta régi, a bűncselekmény elkövetését megelőző egyik megbeszélésen is jelen lévő és vele folyamatos telefonos kapcsolatban lévő, ennél fogva a tervezett bűncselekményekről pontosan tudomással bíró ismerőst arra kérve őt, hogy szerezzen nekik

raktárhelyiséget, ahová a rakományt elrejthetik. A kérésnek eleget téve I. rendű terhelten ismerőse korábbi üzlettársát IX. rendű terhelten kereste fel telefonon azzal, hogy engedje meg a használatában lévő raktárban bűncselekményből származó áru tárolását.

– Miután IX. rendű terhelten biztosította társát a raktározási lehetőségről, I. rendű terhelten felkért ismerőse erről tájékoztatta, aki pedig erről értesítette társait V. rendű és VI. rendű terhelteket, illetve rajtuk keresztül II. rendű terhelten, továbbá III. rendű terhelten és rajta keresztül IV. rendű terhelten, majd megbeszélték, hogy település 2-n, az autópálya mellett lévő benzinkúton találkoznak, ahol bevárják a kamiont.

– IV. rendű terhelten VIII. rendű terhelten értesítette a település 2 új úti célról, ahova a VIII. rendű terhelten által vezetett járműszerelvénnyel 17:30 óra körüli időben érkezett meg, melyet a megbeszélésnek megfelelően a benzinkúton már várt a helyszínre III. rendű terhelten, annak Suzuki Ignis típusú gépjárművével együtt érkező I. rendű, illetve II. rendű terhelten Mazda 6 típusú gépjárművével érkező II. rendű, V. rendű és VI. rendű terhelten, és oda megérkezett egy BMW X5 típusú gépjárművel IX. rendű terhelten további társával is, akik bevezették a kamiont és a kíséretében lévő személygépkocsikkal jelen lévő terheltek közül I. rendű, III. rendű, IV. rendű és V. rendű terheltek a IX. rendű terhelten és társa használatában lévő település 2 cím alatti, a cég 4 telephelyén lévő raktárépület udvarára.

– A járműszerelvényt – rajta a 105.800.002 forint értékű áruval – az udvaron helyezték el, a rakományt a jelenlévő I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VII. rendű, VIII. rendű terheltek, valamint IX. rendű terhelten és társa átnézték, melyből I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű terheltek és IX. rendű terhelten további társa mintát vettek ki, IX. rendű terhelten pedig megtekintette a szállítmányt kísérő iratokat, köztük a rakományjegyzéket és a számlát, majd a rakományjegyzékből másoltatott V. rendű terheltennek a kérésére, aki közölte, hogy aznap este, vagy másnap viszik tovább a szállítmányt, mert a korábbi vevő nem vette át a cipőket.

– VIII. rendű terhelten a település 2-ben lévő raktárnál a vontatóját leakasztotta a pótkocsiról, majd még az esete folyamán külföldre utazott vele, míg IV. rendű és VII. rendű terheltek település 2-ben maradtak.

– Mivel VIII. rendű terheltennek fuvarozási tevékenységéhez a pótkocsijára is szüksége volt, 2013. augusztus 10. napján IX. rendű terhelten a beosztottaival az árut raklapokra rakatta, körbefóliáztatta és a használatában lévő raktárba helyeztette, melynek során IX. rendű terheltennel együtt jelen volt III. rendű, IV. rendű és VII. rendű terhelten is.

– Rövid idővel később terhelten-társa felhívta IX. rendű terhelten, és segítségét kérte a cipők település 1-re történő felszállításában, aki a kamion település 2-re történő érkezésekor is vele lévő további társától kért segítséget a fuvar megszervezésében, aki 120-150.000 forintért elvállalta a cipők település 1-re szállítását, és közölte a IX. rendű terheltennel, hogy ha kell, szóljanak és „mehet a fuvar”.

– III. rendű terhelten időközben értesítette társait, hogy sikerült vevőt szereznie, aki a település 1-en lévő kamionos pihenőben meg szeretné nézni a rakományt, ezért a raktárhelyiséget biztosító terhelten-társon keresztül IX. rendű terhelten, illetve rajta keresztül a fuvar megszervezését elvállaló terhelten-társ értesítve lett a rakomány 2013. augusztus 12. napi település 1-re szállításának időpontjáról, melynek érdekében a fuvart szervező terhelten-társ felhívta a neki már több alkalommal sofőrként fuvarfeladatot teljesítő ismerősét, X. rendű terhelten, hogy a település 3-ban lévő telephelyéről vigyen el egy ismeretlen külföldi rendszámú, sárga színű, MAN típusú tehergépkocsit pótkocsival IX. rendű terhelten település 3-ban lévő raktárához és az ottani hűtőraktárából szállítsa fel az árut település 1-re, mely fuvarfeladatot elvégzését X. rendű terhelten 60.000 forint munkadíjért elvállalt.

– IX. rendű terhelten, miután a X. rendű terhelten által vezetett kamion megérkezett a település 2-ben lévő raktárba, felrakatta az árut, azonban X. rendű terhelten kérése ellenére neki az áru

papírjait és a fuvarokmányokat nem adta át, hanem azt közölte, hogy a papírokat azok fogják vinni, akik a rakomány után mennek autóval. X. rendű terhelt annak ellenére, hogy a fuvaroztatás körülményeiből ekkor már tudta, hogy „valami sumák rakomány van a póton” és a fuvar elvégzésével bűncselekmény elkövetésében vesz részt, vagyoni haszonszerzés végett a IX. rendű terhelttől gázolajra és pályamatricára átvett 80.000 forintból a fuvart teljesítve a rakományt 2013. augusztus 12. napján település 1-re a kamionos pihenőbe szállította, mely út során a járműszerelvényt a IV. rendű terhelt által vezetett Mercedes ML személygépkocsi végig követte.

– Az üzlet nyélbe ütésének ideje alatt IV. rendű terhelt a közelben lévő benzinkút kávézójában várakozott, míg I. rendű, II. rendű, V. rendű, VI. rendű és IX. rendű terheltek az út szemközti oldalán lévő benzinkúton tartózkodtak és várták a vevőt, III. rendű terhelt pedig Suzuki típusú személygépkocsijával a két szemközti benzinkúton tartózkodó terhelt-társai között közlekedett az ismeretlen vevő megérkezéséig, az üzlet azonban nem jött létre, mert a vevő nem engedte meg, hogy X. rendű terhelt a járműszerelvénnel az ő raktárához menjen, viszont az árut átrakni sem akarta, és az áruval megrakott pótkocsi kirakodás idejéig történő elszállításáért sem akart biztosítékként 10.000 euró letétet fizetni.

– Miután III. rendű terhelt tájékoztatta a társait, hogy nem jött létre az üzlet, megbeszélték, hogy mindenki maga megpróbálja értékesíteni a cipőket, IX. rendű terhelt és a település 1-i fuvart leszerző társa pedig vállalták, hogy az értékesítésig raktározzák a bűncselekmény elkövetéséből származó szállítmányt, melyért IX. rendű terheltnak 4.000 eurót ígértek, társa pedig napi 50-60.000 forintot kért a rakomány általa biztosított kamionon történt tárolásáig, és ők is vállalták azt is, hogy megpróbálják a bűncselekményből származó cipőket értékesíteni.

– I. rendű terhelttel és a település 2-ben lévő raktárt szerző terhelt-társával történt egyeztetést követően IX. rendű terhelt kérésére X. rendű terhelt a szállítmányt – település 1-ről nem település 2, hanem a IX. rendű terhelt rendelkezése alatt álló cég 5 ... szám alatti raktárába szállította, erről IX. rendű terhelt a település 1-i fuvart leszerző társát értesítette, aki vagyoni haszonszerzés végett az általa korábban elvitt minták bemutatásával megkísérelte a bűncselekményből származó cipőket értékesíteni XIII. rendű terheltnak, aki ekkor azonban még nem kívánt nagy tételben lábbeliket vásárolni.

– X. rendű terhelt a bűncselekményben való közreműködéséért járó vagyoni haszna feltétlen megtérülése érdekében az általa szállított bűncselekményből származó cipőrakományból 121 pár, 1.304.059 forint értékű cipőt az település 3-ben lévő raktárudvaron leállított pótkocsiról elszállított és tanú 2-vel – akinek nem volt tudomása arról, hogy a cipők bűncselekményből származnak – elcserélte egy Mercedes Vito típusú kisbuszra, mely cipők a nyomozás során lefoglalásra és a sértett részére kiadásra kerültek.

– A csalással a cég 3 sértettnek összesen 60.553.635 forint kára keletkezett, melynek megtérítése iránt polgári jogi igényt terjesztett elő, később azonban bejelentette, hogy a kára részben a cipők lefoglalásával és kiadásával, részben a biztosító általi helytállás útján megtérült.

[25] 3. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt cselekményének törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[26] A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében azonban csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik.

[27] Az indítvány elsődleges iránya szerint a X. rendű terhelt igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, a Btk. 282. § (2) bekezdésében meghatározott bűnpártolás büntetett, és nem

vagyon elleni bűncselekményt, a jogerős ítéletben írt Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő orgazdaság büntettét követett el, és ezért a X. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés – az indítvány szerinti helyes minősítés alapulvételével – törvénysértően súlyos.

[28] Ezt a védői érvelést a Kúria nem találta alaposnak.

[29] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a X. rendű terhelt bűnösségét – az elkövetéskor hatályos törvény alapján – orgazdaság büntettében megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (5) bekezdés a) pont].

[30] Az elkövetéskor hatályos Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

[31] Az orgazdaság járulékos bűncselekmény, amely egy megelőző, más tettes által elkövetett (vagyon elleni) bűncselekményt feltételez. Elkövetési tárgya olyan idegen dolog, amely a törvényi tényállásban taxatív felsorolt alaphűncselekmény valamelyikéből származik. A „vagyon haszon végett” történő elkövetés esetében a vagyoni haszon csak, mint célzat, nem pedig mint eredmény tényállási eleme az orgazdaságnak. Megállapítható az orgazdaság akkor is, ha annak elkövetése nem az orgazda, hanem más – az alaphűncselekmény elkövetőjén kívűli – harmadik személy vagyoni haszna érdekében történik. Mivel a vagyoni haszon esetében nem eredményről van szó, épp ezért befejezett bűncselekmény valósul meg akkor is, ha az elkövető által remélt – célzott – vagyoni haszon nem következik be.

[32] Az orgazdaság a törvény szerint háromféle – egyaránt szándékos – tevékenységgel követhető el; megszerzés, elrejtés, elidegenítésben való közreműködés.

[33] Ez utóbbi elkövetési magatartás a dolog birtokosán kívűli, harmadik személynek olyan tevékenysége, mely arra szolgál, hogy a dolog másnak a rendelkezése alá kerüljön. Ilyennek tekinthető a vevő vagy az eladó felkutatása, vevő címének közlése, alku közvetítése, az elidegenítés fizikai tényének lebonyolításában való részvétel.

[34] Valójában tehát az elidegenítésben való közreműködés az elidegenítés – eladás, elcserélés stb. – önálló megvalósítását és annak minden módon való lehetővé tételét, megkönnyítését magában foglalja. Ezt a fordulatot valósítja meg a dolognak csomagolás, kijavítás, feldolgozás útján történő kelendőbbé tétele éppúgy, mint a dolognak az értékesítés helyére szállítása. Mindazok, akik az elidegenítésben közreműködnek, társtettesek.

[35] Aki a maga részére szerzi meg a dolgot, nem az elidegenítésben való közreműködés miatt, hanem megszerzés címén felel.

[36] Az irányadó tényállás a X. rendű terheltet érintően egyértelműen rögzíti a következőket:

– a csalás elkövetésével I-VIII. rendű terhelt által megszerzett 6.488 pár, 60.553.635 forint értékű cipőt az elkövetők település 6-on kívánták értékesíteni ismeretlen személynek, az adásvétel azonban meghiúsult,

– mivel a bűncselekményből származó árut el kellett rejteni, az I. rendű terhelt megkereste a IX. rendű terheltet, aki település 2-n, a használatában lévő raktárban engedte a bűncselekményből származó áru tárolását,

– IX. rendű terhelt az árut átnézte, beosztottjaival az árut raklapokra rakatta, körbefóliázta, és a használatában lévő raktárban helyezte el,



- röviddel később egy terhelt-társ segítséget kért IX. rendű terhelttől a cipők település 1-re szállításában,
- a III. rendű terheltnek sikerült vevőt szerezni a cipőkre, aki a település 1-ben lévő kamionos pihenőben kívánta a rakományt megnézni,
- a fuvar szervező terhelt-társ hívta fel X. rendű terheltet, hogy a település 2 raktárból szállítsa az árut település,
- a fuvar a X. rendű terhelt 60.000 forint ellenében vállalta,
- település 2-n a X. rendű terhelt az áru papírjait kérése ellenére nem kapta meg, és a körülményekből tudta, hogy „valami sumák rakomány van a póton”, de a haszonszerzés végett teljesítette a fuvar,
- az üzlet nem jött létre, ezért a rakományt a X. rendű terhelt a IX. rendű terhelt rendelkezése alatt álló albertirsai raktárba vitte,
- a X. rendű terhelt a bűncselekményben való közreműködéséért járó vagyoni haszna feltétlen megtérülése érdekében az általa szállított bűncselekményből származó cipőrakományból 121 pár, 1.304.059 forint értékű cipőt az település 3-ban lévő raktárból elszállított, és azokat tanú 2-vel elcserélte egy Mercedes Vito típusú kisbuszra.

[37] Mindezekből kitűnően a X. rendű terhelt cselekvősege olyan tevékenységben nyilvánult meg, amely annak lehetővé tételét szolgálta, hogy csalással megszerzett, bűncselekményből származó cipők – a teljes rakomány – a vevőhöz eljussanak, illetve annak egy részét – 121 párat – meg is szerzett. E magatartása pedig alkalmas az gazdaság bűncselekménye I. és III. fordulata szerinti elkövetési magatartás, vagyis a megszerzés, illetve az elidegenítésben való közreműködés megállapítására.

[38] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a X. rendű terhelt bűnösségét gazdaság büntetőben megállapította [Btk. 397. § (1) bekezdés c) pont, (5) bekezdés a) pont].

[39] A Btk. 282. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna, közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (2) bekezdés szerint a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást haszonszerzés végett követik el. A védő álláspontja szerint a X. rendű terhelt ezen utóbbi bűncselekményt – a tárgyi bűnpártolást – követte el.

[40] A felülvizsgálati indítványban hivatkozott tárgyi bűnpártolás és az gazdaság elhatárolása szempontjából annak van jelentősége, hogy míg a bűnpártoló elsődlegesen az alapcselekmény elkövetőjének az érdekében cselekszik, addig az gazdaság a cselekmény elkövetésével a saját vagy más – de az alapcselekmény elkövetőjén kívülálló – személy részére történő haszonszerzésre törekszik.

[41] A tényállásból egyértelműen következik, hogy X. rendű terhelt díj ellenében vállalta el a fuvar, majd vagyoni haszna biztosítása végett 121 pár cipőt is elvitt. Az is tény, hogy a 121 pár cipőt egy gépkocsira cserélte el.

[42] A tényállásból az is következik, hogy X. rendű terhelt nem az alapbűncselekmény elkövetőinek javára járt el, hanem saját, valamint IX. rendű terhelt érdekében. X. rendű terhelt szándékos magatartása közvetlenül IX. rendű terhelt magatartásához kapcsolódott. A IX. rendű terhelt 4.000 euró ellenében vállalta a raktározást, elősegítette a rakomány vevőkhöz való juttatását, és a rakományból 523 pár cipőt maga is megszerzett. Az ő raktározásra, elrejtésre és elidegenítésre irányuló szándékának megfelelő cselekményt vitte előbbre azzal, hogy teljesítette a fuvarozást értékesítés céljából, valamint IX. rendű terhelt által rendelkezésre bocsátott raktárakba.

[43] A vagyoni előny szerzése céljából elkövetett tárgyi bűnpártolás és az orgazdaság – amennyiben ez utóbbi a Btk. 379. § (1) bekezdésében felsorolt alapbűncselekmények tekintetében valósul meg – törvényi tényállása fedi egymást, ezért látszólagos alaki bűnhalmazat valósul meg. Minden olyan esetben, amikor az elkövető a saját vagy harmadik személy vagyoni haszna érdekében működik közre, a Btk. 379. § (1) bekezdésében felsorolt bűncselekményből származó vagyontárgyak megszerzésében, elrejtésében vagy elidegenítésében, orgazdaságot kell megállapítani, mivel ez a bűncselekmény a bűnpártolás büntetnének kiemelt speciális esete.

[44] 4. A X. rendű terhelt bűnsegédi elkövetői minőségét az eljáró bíróságok tévesen állapították meg, ennyiben nem osztotta a Kúria a Legfőbb Ügyészség álláspontját.

[45] A Btk. 14. § (2) bekezdése szerint bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt. A bűnrészes (a felbújtó és a bűnsegéd) a bűncselekménynek az olyan elkövetője, aki a törvényi tényállás megvalósításában közvetlenül nem vesz részt, ám a tetséssel szándékegységben jár el, és a törvényi tényállás megvalósítása nélkül is oksági kapcsolatba hozható a cselekvőse a legalább kísérleti szakba eljutott tettesi cselekménnyel.

[46] A részes cselekménye tehát a törvényi tényálláson kívüli magatartás, mely a tettesi (társtettesi) alapcselekményhez kapcsolódik. A részesség járulékos jellegéből adódóan minden esetben feltételezi a szándékos tettesi alapcselekmény létét és annak az irányadó ítéleti tényállásban rögzítését.

[47] A bűnsegéd magatartása a segítségnyújtás, amely állhat akár tevőleges magatartásban, akár mulasztásban. A bűnsegély fizikai és pszichikai is lehet. A fizikai bűnsegéd a tettesi cselekmény külső feltételeit segíti, pl. eszközt biztosít vagy a végrehajtás fizikai feltételeit biztosítja. A pszichikai bűnsegéd a cselekmény megvalósítását már elhatározó tettes szándékát – azt felismerve akár az elkövetés előtt, akár a végrehajtás során – számára felismerhető módon támogatva tovább erősíti. A bűnsegéd támogató magatartását akár kifejezett nyilatkozattal, akár támogató jelenlétével a tettes tényállásszerű magatartásának kifejtésekor vagy azt megelőzve tanúsítja.

[48] Ezzel szemben a tényállásból következően a X. rendű terhelt cselekvősege, – a csalásból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, illetve elidegenítésében közreműködik – az orgazdaság törvényi tényállási elemeit maga is megvalósítja, így magatartása tényálláson belüli.

[49] A Btk. 13. § (1) bekezdése szerint tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja. A (3) bekezdés szerint társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.

[50] Jelen esetben a X. rendű terhelt a tényállási elemeket a IX. rendű terhelttel szándékegységben valósította meg. IX. rendű terhelt rakatta fel a rakományt a X. rendű terhelt által vezetett kamionra, a IX. rendű terhelt tájékoztatta a X. rendű terhelte a kísérő papírokról. A X. rendű terhelt a IX. rendű terhelt kérésére szállította a cipőket – a többi terhelt-társ tudta nélkül – az település 3-ban lévő raktárba.

[51] Erre tekintettel a X. rendű terhelt cselekményének helyes minősítése a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett orgazdaság büntette.

[52] A bűncselekmény minősítését a Btk. Különös Része határozza meg; a minősítés akkor törvénysértő, ha nem azon különös részi tényállás elemeit meríti ki, amit a bíróság a terhelt terhére megállapított. Az elkövetői alakzat nem a minősítés része, ekként csak a Btk. más szabályának megsértése címén, akkor lehet felülvizsgálat alapja, ha annak elvétele folytán a kiszabott büntetés önmagában sérti a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezését.

[53] Ez pedig fogalmilag csak a bűnsegédi elkövetés téves – tettesi vagy felbujtói alakzat helyetti – megállapítása esetén állhat elő akkor, ha a bíróság a Btk. 82. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával szabta ki a büntetést; és amiatt – mivel e törvénysértés értelemszerűen csak a terhelt javára eshet – kizárólag a terhelt terhére terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány. Egyéb esetben – így tettes helyett társtettesi elkövetés megállapítása esetén – a büntetési tételkeret nem változik, és ezért annak következtében nem állhat elő olyan helyzet, hogy az elkövetői alakzatban való tévedés a büntetés törvénysértő voltát eredményezze.

[54] Jelen esetben is ez a helyzet, vagyis a terhelttel szemben kiszabott 4 év szabadságvesztés – tettesi és társtettesi elkövetés esetén egyaránt – a terhelttel szemben irányadó kettőtől nyolc évig terjedő büntetési tétel keretei közé esik, ekként pedig nem sért kötelező büntetéskiszabási szabályt. Így pedig az elkövetői alakzat téves meghatározása a büntetés felülvizsgálatához nem vezethetett.

[55] 5. A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[56] **IV.** Ekként a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[57] A Kúria elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügytípusra öttagú tanács eljárását rendelte el.

[58] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. február 22.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzinger Márton s.k. bíró